

CODUL DEONTOLOGIC din 15 iunie 2009

al farmacistului

EMITENT: COLEGIUL FARMACIȘTILOR DIN ROMÂNIA

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 490 din 15 iulie 2009

Data intrării în vigoare : 15 iulie 2009

Forma actualizata valabila la data de : 31 octombrie 2016

Prezenta forma actualizata este valabila de la 15 iulie 2009 pana la 31 octombrie 2016

CAP. I

Principii generale

ART. 1

(1) Codul deontologic al farmacistului cuprinde un ansamblu de principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist pe teritoriul României.

(2) Prezentul cod exprimă adeziunea farmaciștilor români la Carta Universală a Drepturilor Omului și la Carta Farmaciei Europene.

ART. 2

Codul deontologic al farmacistului are drept principal scop:

- a) ocrotirea drepturilor pacienților;
- b) respectarea obligațiilor profesionale de către farmaciști;
- c) apărarea demnității și a prestigiului profesiei de farmacist.

ART. 3

(1) În exercitarea profesiei sale, farmacistul furnizează servicii de sănătate specializate pacientului și publicului în general fără niciun fel de discriminare.

(2) Relațiile dintre farmacist și beneficiarii serviciilor acordate trebuie să aibă la bază încrederea în competența și experiența profesională a farmacistului.

(3) Această încredere obligă farmacistul ca de-a lungul întregii sale cariere să asigure și să mențină la cel mai înalt nivel performanțele și conduita sa profesională și personală, să își actualizeze cunoștințele profesionale permanent în sfera activității sale.

ART. 4

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- g) în exercitarea profesiei farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;

h) farmaciștii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

ART. 5

În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea.

ART. 6

Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

ART. 7

Colegiul Farmaciștilor din România garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și prin apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

CAP. II

Standarde deontologice

SECȚIUNEA 1

Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor

ART. 8

(1) Indiferent de sfera de activitate, farmacistul trebuie să aibă în centrul atenției sale binele pacientului și al publicului în general.

(2) Farmacistul este răspunzător pentru toate deciziile sale profesionale, indiferent de responsabilitățile asumate în exercitarea profesiei sale.

ART. 9

În vederea îndeplinirii dispozițiilor art. 8, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- a) să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- b) să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- c) să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independență profesională;
- d) să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;
- e) să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
- f) să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- g) să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- h) să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
- i) să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
- j) să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;

k) să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii.

ART. 10

Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

ART. 11

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

ART. 12

În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:

- a) trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- b) trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- c) trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
- d) se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- e) trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- f) se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
- g) se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
- h) se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- i) are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- j) trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

SECȚIUNEA a 2-a

Competența profesională

ART. 13

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competența necesară.

ART. 14

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- a) să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;
- b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;
- c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

SECȚIUNEA a 3-a

Confidențialitatea

ART. 15

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

ART. 16

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

ART. 17

Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- a) când pacientul și-a dat consimțământul scris;
- b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- e) în alte situații prevăzute de lege.

ART. 18

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

ART. 19

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- a) să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- b) să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- c) să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

SECȚIUNEA a 4-a

Relațiile de colaborare ale farmacistului

ART. 20

În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confrății săi. În acest sens:

- a) toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- b) farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoință și colegialitate;
- d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

ART. 21

În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- a) farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- b) în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- c) farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

SECȚIUNEA a 5-a

Concurența neloială

ART. 22

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

ART. 23

Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, următoarele activități:

- a) atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;
- b) folosirea de funcția deținută ori de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.

ART. 24

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

SECȚIUNEA a 6-a

Publicitatea

ART. 25

Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.

ART. 26

Orice informație și material promoțional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

ART. 27

În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confrăți.

ART. 28

Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacistul.

ART. 29

Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.

ART. 30

Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.

SECȚIUNEA a 7-a

Servicii farmaceutice de urgență

ART. 31

(1) Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență.

(2) Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea următoarelor principii:

a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;

b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau aparținătorului acestuia toate informațiile legate de urgența cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului;

c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;

d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;

e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale;

f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului;

g) în cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi însoțită de recomandarea către părinți de a consulta în cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgență;

h) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență.

ART. 32

Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă.

ART. 33

(1) Farmacistul poate elibera medicamente fără prescripție medicală în următoarele situații:

a) pacientul este bolnav cronic și este cunoscut de către farmacist sau se află în evidențele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic;

b) pacientul nu posedă o prescripție medicală, dar prezintă un bilet de ieșire din spital, o scrisoare medicală etc.;

c) pacientul prezintă o prescripție a cărei valabilitate a expirat;

d) pacientul prezintă o schemă de tratament parafată de medicul prescriptor;

e) pacientul este în tranzit și nu își poate continua tratamentul;

f) alte situații de urgență în care farmacistul va decide, după caz, eliberarea unui medicament pe o durată limitată, până la obținerea unei prescripții, cu îndrumarea pacientului către medicul de familie, centrul de sănătate sau permanență, compartimentul ori unitatea de primire a urgențelor sau apelarea numărului de urgență 112.

(2) Farmaciile din mediul rural pot furniza servicii farmaceutice de urgență și în situația în care în localitate nu există cabinete medicale sau medicul nu este prezent; în aceste situații, furnizarea serviciilor farmaceutice se va face cu respectarea principiilor prevăzute la art. 31.

ART. 34

Când nu poate să acorde pacientului serviciul solicitat, farmacistul trebuie să îndrume pacientul spre un serviciu specializat de asistență medicală.

ART. 35

În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

SECȚIUNEA a 8-a

Incompatibilități

ART. 36

(1) Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:

a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;

b) fabricarea și controlul medicamentelor;

c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;

d) depozitarea, conservarea și distribuirea medicamentelor angro;

e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;

f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;

g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.

(2) Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:

a) colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;

b) farmacovigilență;

c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;

d) analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor;

e) marketing și management farmaceutic;

f) activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.

(3) În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplină răspundere și drept de decizie.

ART. 37

Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:

a) exercitarea concomitentă a profesiei de medic;

b) starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;

c) comerciant persoană fizică;

d) exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;

e) calitatea de lucrător comercial sau agent comercial;

f) angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente sau activitățile prevăzute la art. 36 alin. (2).

ART. 38

Dacă în termen de 15 zile de la notificarea făcută de Colegiul Farmaciștilor din România farmacistul aflat într-o situație de incompatibilitate nu renunță la activitatea incompatibilă cu profesia de farmacist, se suspendă de drept calitatea de membru al Colegiului Farmaciștilor din România și dreptul de exercitare a profesiei de farmacist.

ART. 39

(1) Farmaciștii care ocupă funcții publice în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, în cadrul autorităților de sănătate publică județene și a municipiului București, în cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și, respectiv, în cadrul caselor de asigurări de sănătate județene și a municipiului București pot desfășura în afara programului normal de lucru, în condițiile legii, activități profesionale, potrivit calificării pe care o dețin exclusiv în unități sanitare sau farmaceutice private.

(2) Farmaciștilor prevăzuți la alin. (1) li se aplică în mod corespunzător prevederile [art. 35 alin. \(1\) și \(3\) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii](#), cu modificările și completările ulterioare.

CAP. III

Dispoziții finale

ART. 40

Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de

natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

ART. 41

Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist.

ART. 42

Judecarea cazurilor de abateri de la prezentul cod se soluționează, conform legii și Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, de comisia de disciplină competentă.

ART. 43

În aplicarea procedurii disciplinare, instanțele Colegiului Farmaciștilor din România trebuie să judece cauzele disciplinare ținând cont de circumstanțele în care s-a petrecut fapta.
